

2022/2147(INI)

31.1.2023

ATZINUMS

Sniegusi Transporta un tūrisma komiteja

Reģionālās attīstības komitejai

Komisijas jaunā paziņojuma par tālākajiem reģioniem novērtējums
(2022/2147(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Beata Mazurek*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Transporta un tūrisma komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Reģionālās attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā tālākie reģioni ir neatņemama ES daļa un nozīmē gan iespējas, gan sarežģītus uzdevumus saistībā ar to lielo bioloģiskās daudzveidības vērtību, klimata pārmaiņu ietekmi un mobilitātes, piekļūstamības un savienojamības ierobežojumiem; tā kā šiem reģioniem tāpēc būtu jāvar piekļūt ES finansēšanas instrumentiem un programmām, ar ko atbalsta mobilitāti, transportu un tūrismu;
- B. tā kā tālākie reģioni ir ļoti atkarīgi no transporta, jo īpaši no gaisa un jūras transporta savienojumiem, kas ir to vienīgā saikne ar kontinentu, un saskaras ar papildu izmaksām attiecībā uz preču un pakalpojumu importu un eksportu, savu reģionu ekonomisko attīstību un pasažieru pārvadāšanu; tā kā arhipelāgu gadījumā šīs problēmas saasina divkārša izolētība;
- C. tā kā tālākajiem reģioniem ir raksturīga nošķirtība un izolētība, kas padara tos vēl neaizsargātākus; tā kā tie ir sevišķi atkarīgi no zilās ekonomikas darbībām, piemēram, jūras transporta, kuģniecības un tūrisma; tā kā ostas ir svarīgi preču un pasažieru pārvadājumu mezgli;
- D. tā kā, lai sasniegtu Eiropas zaļajā kursā un Eiropas Klimata aktā¹ izklāstītos mērķus, ir jāsamazina emisijas jūrniecības un aviācijas nozarē; tā kā tālākajiem reģioniem būtu jāatvērē pietiekami daudz laika, lai pielāgotos šādai pārejai;
- E. tā kā tūrisma devums ir ievērojama daļa tālāko reģionu ekonomikā; tā kā šī nozare ir smagi cietusi no Covid-19 krīzes un enerģijas, degvielas un pārtikas cenu pieauguma, ko izraisījis Krievijas nelikumīgais iebrukums Ukrainā; tā kā tai ir arī jāīsteno saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos;
- F. tā kā zilās ekonomikas nozarei ir būtiska loma tālāko reģionu ekonomiskās izaugsmes un labklājības veidošanā; tā kā piekrastes un jūras tūrisms veido 60 % nodarbinātības zilās ekonomikas sektorā un tam ir vajadzīgi augsti kvalificēti un prasmīgi speciālisti;
- G. tā kā ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam ir atzīts, ka tālākie reģioni ir ārkārtīgi augstvērtīgi bioloģiskās daudzveidības ziņā, un apstiprināts, ka Komisija atzinīgi vērtētu tālāko reģionu iekļaušanu ES *Natura 2000* aizsargājamo teritoriju tīklā, kas vēl nav izdarīts;
- H. tā kā tālākos reģionus sevišķi apdraud klimata pārmaiņu ietekme, lai gan tie nav būtiski veicinājuši klimata pārmaiņu cēloņus;
- I. tā kā, lai apvienotu ekonomikas attīstību un jutīgu ekosistēmu saglabāšanu, tālākajiem reģioniem būtu jāizmanto savas lielās iespējas attīstīt svarīgas nozares, piemēram,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp).

ekotūrisma un citas tūrisma apakšnozares, ilgtspējīgu mobilitāti, aprites ekonomiku un atjaunīgo enerģiju, kuras nodrošina to dabiskā atrašanās vieta,

1. atkārtoti norāda, ka ir jānodrošina visu tālāko reģionu teritoriālā kohēzija, izmantojot jūras un gaisa transportu, ko nedrīkstētu ietekmēt nesamērīgi augstas izmaksas gan attiecībā uz pasažieriem, gan kravām;
2. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu pārskatīt Eiropas transporta tīkla (*TEN-T*) regulu², kurā noteiktas tālāko reģionu savienojamības vajadzības un kā mērķi un prioritātes uzsvērtas kohēzija un pieklūstamība, lai šiem reģioniem dotu tiesības saņemt atbalstu no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI); tādēļ aicina dalībvalstis un Komisiju attiecīgā gadījumā iekļaut šo reģionu infrastruktūru *TEN-T*, lai tie varētu piekļūt EISI ar atbilstošu līdzfinansējuma likmi 70 % apmērā un Eiropas transporta koridoriem, lai cita starpā nodrošinātu atbalstu alternatīvas degvielas piegādes infrastruktūrai ostās, to paplašināšanai un uzturēšanai, mobilitātei pilsētās, aviācijai un autoceļu tīklam;
3. norāda, ka provizorisks iestāžu nolīgumā par aviācijai piemēroto ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas noteikumu pārskatīšanu tika secināts, ka lidojumi starp lidostu, kas atrodas dalībvalsts tālākajā reģionā, un lidostu, kas atrodas tajā pašā dalībvalstī, tai skaitā citu lidostu tās pašas dalībvalsts tālākajā reģionā, līdz 2030. gadam būtu jāizslēdz no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas; uzskata, ka līdz 2030. gadam tāds pats atbrīvojums no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas būtu jāpiemēro visiem jūras reisiem starp ostām, kas atrodas dalībvalsts tālākajā reģionā, un ostām, kas atrodas tajā pašā dalībvalstī, tai skaitā ostām tās pašas dalībvalsts tālākajā reģionā, kā arī kuģu darbībām, ko tie veic, atrodoties minētajās ostās; norāda, ka būtu jāievēro atbrīvojumi, kas paredzēti Parlamenta 2022. gada 19. oktobra nostājā attiecībā uz iniciatīvu “FuelEU Maritime”³, vienlaikus paātrinot zaļo pārkārtošanos, ņemot vērā tālāko reģionu īpatnības;
4. aicina Komisiju, pārskatot visus attiecīgos tiesību aktus, ņemt vērā reģionu īpatnības un iesniegt novērtējumu par paredzamo ietekmi uz tālākajiem reģioniem, arī nepieciešamo informāciju par ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu un vidi saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma programmu;
5. uzsver, ka paketei “Gatavi mērķrādītājam 55 %” un attiecīgajiem tiesību aktu priekšlikumiem nav pievienots konkrēts ietekmes uz tālākajiem reģioniem novērtējums, un uzsver, ka tālākajiem reģioniem, ņemot vērā to īpatnības un vajadzības, ir vajadzīgs papildu atbalsts, lai garantētu taisnīgu zaļo pārkārtošanos, jo īpaši paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” politikas pasākumu satvarā;
6. aicina Komisiju izskatīt iespēju piemērot īpašu režīmu tālākajiem reģioniem attiecībā uz valsts atbalstu transporta jomā, kas neradītu konkurences izkropļojumus ES līmenī;

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013 (2013. gada 11. decembris) par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta 2022. gada 19. oktobra nostāja attiecībā uz priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par atjaunīgo un mazoglekļa degvielu izmantošanu jūras transportā un Direktīvas 2009/16/EK grozīšanu (Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0367).

7. mudina Komisiju veicināt savienojamībai un mobilitātei paredzēto ES instrumentu izmantošanu; uzskata, ka šajā nolūkā ir svarīgi Komisijas pārvaldītajās ES programmās iekļaut īpašus uzaicinājumus iesniegt projektus, kuri tiktu īstenoti tālākajos reģionos, kā arī rīkot informācijas dienas par tālākajiem reģioniem pieejamajām iespējām; aicina dalībvalstis izmantot šīs finansēšanas iespējas, piemēram, uzaicinājumus iesniegt projektus zemūdens kabeļu aizstāšanai, lai nodrošinātu, ka līdz 2050. gadam tālākajos reģionos ir panākts augsts savienojamības līmenis;
8. aicina Komisiju izstrādāt attālu un salu reģionu īpašo attīstības problēmu pārvarēšanas programmu (*POSEI*) transporta jomā, lai kompensētu kumulatīvos trūkumus un traucējumus, ar kuriem saskaras tālākie reģioni, cita starpā attālumu, vāju savienojamību un mobilitāti, atkarību no gaisa un jūras transporta, kā arī sarežģīto reljefu; prasa ievērojami palielināt ar kohēziju saistītās budžeta pozīcijas, jo īpaši tās, kuras var veicināt publiskās investīcijas ilgtspējīgas un digitalizētas mobilitātes iespējās un transporta infrastruktūrā;
9. uzsver, ka *TEN-T* vadlīnijās par prioritāti ir atzīta visu Savienības reģionu piekļūstamības un savienojamības nodrošināšana un uzlabošana, īpašu uzmanību pievēršot tālākajiem reģioniem un citiem reģioniem ar demogrāfiskām un piekļūstamības problēmām, piemēram, salu un nomaļiem reģioniem; atgādina, ka EISI 2021.–2027. gadam nodrošina maksimālo līdzfinansējuma likmi 70 % apmērā projektiem, kurus īsteno tālākajos reģionos transporta, digitālajā un enerģētikas nozarē;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt ilgtspējīgas mobilitātes attīstību tālākajos reģionos, veicinot fosilā kurināmā alternatīvas un ostu un lidostu infrastruktūras modernizāciju un tās radīto emisiju un gaisa un trokšņa piesārņojuma samazināšanu, cita starpā — palielinot investīcijas;
11. aicina Komisiju, dalībvalstis un reģionālās pašvaldības veicināt un nodrošināt transporta veidu dažādošanu, cita starpā atbalstot nepieciešamās infrastruktūras (piemēram, veloceļu un gājēju ceļu) izveidi, ņemot vērā tālāko reģionu īpatnības, piemēram, to orogrāfiju;
12. pauž nožēlu par to, ka daudziem cilvēkiem šajos reģionos nav pieejami pamatpakalpojumi, cita starpā — piekļuve sabiedriskajam transportam, un tas negatīvi ietekmē piekļuvi citiem pakalpojumiem, izglītībai un ekonomiskajām iespējām; aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu šādu piekļuvi, cita starpā ieviešot inovatīvas mobilitātes sistēmas; prasa izstrādāt izmēģinājuma projektus un sagatavošanas darbības pēc tādu politikas jomu un iniciatīvu parauga kā ilgtspējīga pilsētu mobilitātes plāni (pilsētu mobilitātei) un ilgtspējīga mobilitāte lauku transporta teritorijās (lauku mobilitātei), ar mērķi apvienot ieinteresētās personas, lai radītu jēgpilnas un saskaņotas ilgtspējīga transporta iespējas gan iedzīvotājiem, gan apmeklētājiem;
13. atgādina, ka visās dalībvalstīs ir vajadzīga moderna, droša un ilgtspējīga transporta infrastruktūra, lai atvieglotu ceļošanu visā ES, padarītu tālākos reģionus, nomaļos un attālos reģionus un salas pieejamākus ilgtspējīgiem Eiropas un starptautiskā tūrisma veidiem un stiprinātu teritoriālo kohēziju;
14. aicina Komisiju izveidot tālākajiem reģioniem domātu tehniskā atbalsta platformu, lai

atvieglotu ES finansējuma pieejamību lieliem projektiem transporta un tūrisma jomā, un rīkot darbseminārus, izbraukuma prezentācijas un informācijas dienas par uzaicinājumu izsludināšanu finansējuma saņemšanai vai projektu īstenošanai šajos reģionos;

15. aicina Komisiju izskatīt iespēju izveidot īpašu tūrisma kvalitātes marķējumu, kas atspoguļotu ilgtspējīgu, digitalizētu tūrismu un gastronomisko daudzveidību.
16. aicina Komisiju, izstrādājot tūrisma jomas tiesību aktus un novērtējot to ietekmi, ņemt vērā tālāko reģionu īpašās iezīmes un papildu ierobežojumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. pantu, jo šo reģionu ekonomiskā, sociālā un kultūras attīstība lielā mērā ir atkarīga no tūrisma; atgādina, ka ir jānodrošina pienācīgs finansējums, lai garantētu tālāko reģionu piekļūstamību, kā arī jānodrošina ES finansējums ilgtspējīgas un digitalizētas tūrisma nozares atveseļošanas un attīstības atbalstam, cita starpā kvalitatīvu darbvietu radīšanai šajā nozarē, stiprinot mūžizglītību un sniedzot visaptverošas rokasgrāmatas, kurās apkopota visa pieejamā informācija par iespējām saņemt ES finansējumu;
17. atzīst, ka ilgtspējīgiem tūrisma veidiem — it īpaši ekotūrismam — ir ievērojams potenciāls tālāko reģionu turpmākas attīstības nodrošināšanā, jo tie ir saistīti ar daudziem un dažādiem vides, ekonomikas un sabiedrības sektoriem un ieguvumiem, kam var būt ievērojama pastiprinoša ietekme uz citām nozarēm;
18. uzskata, ka tālākie reģioni var kļūt par celmlaužiem ilgtspējas jomā, pievēršoties ilgtspējīgam tūrismam, kas ietver maziem un vietējiem īpašniekiem piederošus uzņēmumus un uzsver galamērķa unikalitāti, nodrošina darbu vietējiem iedzīvotājiem, respektē vietējo dzīvesveidu un ir saskaņā ar vietējām tradīcijām un dabiskajām ekosistēmām; mudina Komisiju veicināt šo jauno uzņēmējdarbības modeļu attīstīšanu;
19. prasa Komisijai izveidot tūrisma finansējuma pozīciju nākamajā daudzgadu finanšu shēmā, lai darītu pieejamus līdzekļus tūrismam Savienības gada budžetos, un izveidot Eiropas Tūrisma aģentūru;
20. aicina Komisiju ierosināt ES kopējo tūrisma politiku, kurai būtu jānodrošina nozares noturība pret cita starpā turpmāku pandēmiju ietekmi vai jebkāda veida notikumiem, kas apdraud tūrisma darbības, piemēram, klimata pārmaiņām, un kurā būtu jāņem vērā tālāko reģionu īpašā situācija; tāpēc aicina Komisiju noteikt ilgtspējīgu tūrismu par tās tūrisma stratēģijas galveno mērķi, nevis par tikai vienu no tās pīlāriem, un prasa to ievērot saistītajās finanšu programmās un ES politikas nostādņēs;
21. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt tūrisma nozari tālākajos reģionos, lai veicinātu nozares atveseļošanu un digitālo un zaļo pārkārtošanos, īpašu uzmanību pievēršot nozares mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, un šajā nolūkā izmantot arī esošos ES līdzekļus un izveidot izmēģinājuma projektus tālākajiem galamērķiem;
22. aicina Komisiju izstrādāt iniciatīvas jūras un piekrastes tūrisma jomā, jo īpaši šādu iniciatīvu jūras maršrutu tīkla izveidei un izplatīšanai;
23. aicina dalībvalstis atraisīt tālāko reģionu potenciālu, pienācīgi sadalot strukturālo un investīciju fondu finansējumu, veicot investīcijas un atbilstošas reformas un iesniedzot

priekšlikumus attiecīgā ES finansējuma saņemšanai, par ko ir atbildīgas dalībvalstis, nevis reģioni, kā arī atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos; tajā pašā laikā uzsver, ka tālākie reģioni var būt nozīmīgi dalībnieki šo pārkārtošanos saistībā un var kļūt par zaļo un digitālo projektu centriem, kas varētu palīdzēt izstrādāt tādu ekonomikas modeli, kurā tiek novērtēta ilgtspēja un inovācija;

24. uzsver, ka ir jāsagatavo ārkārtas rīcības plāni tālāko reģionu transporta un tūrisma nozarei, lai nodrošinātu to noturību, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūru un sabiedriskajiem pakalpojumiem, un ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi un no tās gūto pieredzi, lai nepieļautu turpmākus traucējumus pasažieru un preču pamatpakalpojumu jomā, jo īpaši sanitāro krīžu, ekstrēmu laikapstākļu notikumu vai konfliktu (tādu kā Krievijas nelikumīgais iebrukums Ukrainā) gadījumā;
25. uzsver, ka tālāko reģionu potenciālu var īstenot tikai tad, ja notiek sadarbība starp dažādām ieinteresētajām personām, tai skaitā Eiropas, valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, ekonomiskajiem un sociālajiem dalībniekiem, pilsonisko sabiedrību, akadēmiskajām aprindām un nevalstiskajām organizācijām; šajā sakarībā uzsver Tālāko reģionu priekšsēdētāju konferences pozitīvo ieguldījumu, nosakot prioritātes un problēmas, ar kurām saskaras šie reģioni, un stimulējot turpmāku rīcību; norāda, ka tālāko reģionu sadarbība ir būtiska arī tādēļ, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju, kas atbilst to īpašajām vajadzībām un ietver paraugprakses apmaiņu.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	31.1.2023
Galīgais balsojums	+: 39 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas